

**МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
НАУКОВИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ ГУРТOK
«ПЕРСПЕКТИВИ ОСВІТНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ»**

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА: СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

**Збірник тез доповідей
IV Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції**

МУКАЧЕВО
27 ВЕРЕСНЯ 2023 РОКУ

УДК 373.3/.5.015.31:159.923(477)(043.2)

*Розглянуто і схвалено кафедрою теорії та методики початкової освіти
Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від 29 вересня 2023 року)*

Рецензенти:

Кіліченко Оксана Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової освіти, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (м. Івано-Франківськ).

Кравченко Тетяна Миколаївна, PhD, доктор філософії в галузі Освіта/Педагогіка, викладач кафедри англійської мови, літератури та методики іноземних мов, Мукачівський державний університет (м. Мукачево).

Наукове консультування і редагування:

доктор педагогічних наук, професор Товканець Ганна Василівна.

H74

Нова українська школа: стратегія розвитку особистості: збірник тез доповідей IV Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції (27 вересня 2023 р., Мукачево) / За заг. ред. Г. В. Товканець. Мукачево: Вид-во МДУ, 2023. 130 с.

У збірнику представлено тези доповідей учасників студентської науково-практичної конференції «Нова українська школа: стратегія розвитку особистості», в яких розкрито актуальні питання реалізації сучасних підходів до освітнього процесу в умовах Нової української школи.

Видання розраховане на науковців, викладачів, студентів, які займаються проблемами розвитку особистості і стратегії розвитку Нової української школи.

Редакційна група:

Товканець Г. В. – д. пед. н., завідувачка кафедри теорії та методики початкової освіти Мукачівського державного університету, Сідор Ю. І. (ПО-3), Недосека І. Р. (ПО-2), Нестерук А. А. (ПО-2), Чорноморець А. О. (ПО-2), Сарканич К. В. (ПО-4), Мороз М. В. (ПО-21сп).

Відповідальність за достовірність фактів, цитат,
цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

Нестерук А. А., здобувачка вищої освіти спеціальності «Початкова освіта», групи ПО-2 Мукачівського державного університету
Науковий керівник:
ст. викл. Майборода І. Е.

НАРОДНА ІГРАШКА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Народна іграшка є важливим елементом культурної спадщини та історії країни. Українська народна іграшка має дуже давню історію і відображає місцеві традиції, обряди та уявлення людей про красу і гармонію. Вона є об'єктом народної гри, засобом виховання і навчання дітей та народним сувеніром.

О. Найден пише: «Народна іграшка - це галузь українського народного мистецтва, що об'єднує вироби з кераміки, дерева, ротанга, соломи, паперу та інших матеріалів, унікальне явище традиційної української народної культури, це неповторний світ художніх образів зі своїм особливим розумінням законів краси. Іграшки - це пам'ять про історичне та до історичне минуле народів, націй, людства, а їхня форма – одна з найдавніших предметних форм освоєння людиною навколишнього середовища. Народна іграшка – це спадщина, як і рідна мова, казки і пісні, випробувана дитячою любов'ю, дитячою грою, що несе в собі художню культуру народної творчості і розвиває самобутні риси естетики народу» [1, с. 10].

Дослідниця-педагог Я. Коваль у своїй статті, присвяченій формуванню творчої активності дітей середнього шкільного віку, розкриває особливості народної іграшки в дитячому побуті. «Народна іграшка належить до унікального явища культури. Вона є об'єктом народної гри, засобом виховання і розвитку дітей, предметом творчості, реліквією культури, декоративною прикрасою і сувеніром. Дійсно, ці функціональні відмінності настільки тісно переплелися, що відіграють активну роль у культурній спадкоємності поколінь і в процесі художньої самобутності» [2, с. 8].

Сьогодні в Україні існує потреба в національному вихованні школярів, тому ефективним засобом цього процесу є знайомство з народною іграшкою і, зокрема з лялькою-мотанкою.

Лялька-мотанка - це традиційна українська народна лялька, яка здавна була дитячою іграшкою, а також оберегом. За словами О. Найдена традиційна українська лялька сягає своїм корінням глибинних пластів фольклорної колективної культури. Це пояснюється тим, що вона втілює в собі образно-декоративні та образні уподобання окремих етносоціальних одиниць і є якісною складовою національної одиниці. У цьому полягає принцип етнографічної колективної творчості [3].

Знайомство з іграшками допомагає дітям пізнавати і розуміти свою культуру та етнічну спадщину. Завдяки іграшкам діти знайомляться з народним мистецтвом і творчістю відомих майстрів іграшок. Граючись, дитина входить в етнонаціональну сферу образних смаків і художніх особливостей, а водночас мовою її змісту розповідає про населення, регіон, землеробство, господарство, свята та обрядові дії, які ця дитина згодом, ставши дорослою, визнає корінними [4, с. 46].

Різні види ляльки-мотанки дають можливість вивчати її у різних розділах програми уроків мистецтва та дизайну і технології. Щоб іграшка стала дієвим інструментом у навчанні та вихованні молодших школярів необхідно продумати методику навчання, правильно підібрати методи та прийоми впливу на дітей. Важливо метод бесіди та розповіді поєднувати із використанням мультимедійних засобів, завдяки яким школярі мають можливість ознайомитися із мистецтвом створення ляльки-мотанки, народними майстрами та їх творчістю, здійснювати віртуальне відвідування музеїв народного декоративно-ужиткового мистецтва. Особливого значення набуває вивчення регіонального народного мистецтва школярами тої місцевості в якій вони проживають.

Таким чином, народна іграшка як витвір декоративно-прикладного мистецтва є важливим засобом виховання і відіграє важливу роль у формуванні національної свідомості молодших школярів, вона визначає художню специфіку народної культури і може стати сьогодні способом національного відродження й виховання національних цінностей у підростаючого покоління. Народна іграшка є важливим елементом освіти та виховання, що допомагає дітям зрозуміти та оцінити свою національну ідентичність.

Список використаних джерел:

1. Найден О. Українська народна іграшка. Семантика пластичних форм. Народне мистецтво. 2004. №3–4. С. 10–11.
2. Коваль Я. Формування творчої активності молодшого школяра // Постмодера. – 2003. – № 5–6. – С. 8.
3. Найден О. С. Українська народна лялька: [наукове видання] / Олександр Семенович Найден. – К.: ВД "Стилос", 2007. – 240 с.
4. Богуш А.М. Українське народознавство в дошкільному закладі: навч. посібник / А.М. Богуш, Н.В. Лисенко. – К.: Вища шк., 2003 – 206 с.

Нестерук А. А.
здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 013 «Початкова освіта»,
Мукачівський державний університет
Науковий керівник:
доктор педагогічних наук, професор,
Товканець Г. В.

РОЗВИТОК ЕСТЕТИЧНОГО СМАКУ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У ПРОЦЕСІ ВИХОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Виховання є складним і різнобічним процесом формування особистості та створення оптимальних умов для її фізичного, психічного і соціального розвитку. Воно охоплює різні аспекти, які сприяють формуванню особистості. Однією із важливих складових повного і гармонійного розвитку особистості є естетичне виховання. Ця складова спрямована на розвиток здатності сприймати і

Удосконалення звуковимови в учнів першого класу.....	
Михайлочко Т. А., Товканець Г.В. Екологічна культура і екологічна компетентність у змісті дослідницько-пошукової роботи учнів початкових класів.....	59
Мороз М.В., Товканець Г.В. Особливості правовиховної роботи в початковій школі.....	61
Мурник Ю. С., Пасько К. М. Психолого-педагогічні рекомендації щодо подолання інтернет-залежності у юнацькому віці.....	66
М'якоткіна Ю. С., Товканець Г. В. Педагогічна співпраця вчителя початкових класів з батьками учнів засобами мобільної комунікації.....	67
Недосека І. Р., Майборода І. Е. формування творчих здібностей молодших школярів на уроках образотворчого мистецтва.....	69
Недосека І. Р., Товканець Г. В. Формування мовленнєвої компетентності здобувачів початкової освіти як педагогічна проблема.....	71
Недосека І. Р., Хома О. М. Урок письма у букварний період навчання грамоти.....	73
Нестерук А. А., Майборода І. Е. Народна іграшка як засіб формування національної свідомості молодших школярів.....	75
Нестерук А. А., Товканець Г. В. Розвиток естетичного смаку учнів початкових класів у процесі виховної діяльності.....	76
Олексій Д. Р., Фенчак Л. М. Пошуково-дослідницька діяльність в початковій школі як потужний інструмент розвитку учня.....	78

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>